

SIIRT İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

2020

ORTAOKUL

19-23 EKİM

8

ÖDEU TAKİP SİSTEMİ

8.SINIF İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

ÜNİTE: Milli Uyanış: Bağımsızlık Yolunda Atılan Adımlar

KAZANIM: 2.2. Birinci Dünya Savaşında Osmanlı Devleti

OSMANLI DEVLETİ'NİN SAVAŞA GİRMESİ

Akdeniz'de İngilizlerden kaçan iki Alman (Goben ve Breslav) gemisi Çanakkale Boğazını geçerek Osmanlılara sığındı. Uluslararası hukuk kurallarına göre Osmanlı Devletinin bu gemilere el koyması ve mürettebatını tutuklaması gerekirdi. Osmanlı Devleti bu iki gemiyi satın aldığını açıklayarak bu gemilere Yavuz ve Midilli adını verdi. Türk bayrağı çekilen bu gemiler, Karadeniz'e çıkarak Rus limanlarını bombaladı. Osmanlı Devleti fiilen savaşa girmiş oldu. (Kasım 1914)

Osmanlı Devleti'nin Savaşa Girmesiyle;

- 1-Savaş geniş bir alana yayılmış,
- 2-Savaşın süresi uzamış,
- 3-Yeni cepheler açılmış, mevcut cepheler genişlemiş,
- 4-Almanya büyük ölçüde rahatlamış,
- 5-İtilaf Devletlerinin (özellikle Rusya) işi zorlaşmıştır.

OSMANLI DEVLETİNİN SAVAŞTIĞI CEPHELER

Kendi Sınırlarımızda: Kafkas, Çanakkale, Kanal(Süveyş), Irak-İran, Filistin-Suriye, Hicaz-Yemen

Sınırlarımız dışında: Makedonya, Romanya, Galiçya Bu cephelerde müttefiklerimize (İttifak Devletlerine) yardım ettik.

Taarruz(Saldırı) Cepheleeri: Kafkas, Kanal.

Savunma Cepheleeri: Çanakkale, Suriye-Filistin, Irakİran, Hicaz-Yemen

Yardım Gönderdiğimiz Cepheleer: Makedonya, Romanya, Galiçya

OSMANLI DEVLETİ'NİN BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞINDA SAVAŞTIĞI CEPHELER

1) Kapkas Cephesi:

Enver Paşa'nın komuta ettiği Sarıkamış Harekatı olumsuz hava şartları nedeniyle felaketle sonuçlanmıştır. Binlerce Türk askeri soğuk, açlık ve salgın hastalıklardan dolayı hayatlarını kaybetmiştir.

2) Çanakkale Cephesi:

İngilizlerin saldırısıyla açılmıştır. Denizden saldıran İtilaf Devletleri çok büyük kayıplar vermişlerdir. Karadan yapılan saldırılarda da Türk askeri olağanüstü kahramanlık göstermiş ve düşmanın geçişine engel olmuştur.

. Mustafa Kemal bu cephede Conkbayırı, Anafartalar, Arıburnu cephelerinde başarılı olmuştur.

3) Irak Cephesi:

İngilizlere karşı başlangıçta başarılı olunan bu cephede sonradan üstünlük kaybedilmiş, İngilizler Musul'a kadar ilerlemişlerdir.

Kut'ül Amâre Zaferi:

Kut'ül Amare, I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin Çanakkale'den sonra kazandığı en büyük zaferdir. Türk ordusunun büyük bir irade ile İngilizlerin 2. kolordusunu dize getirerek generalleriyle birlikte esir aldığı bir muharebedir.

4) Kanal Cephesi:

İngilizlerin Hindistan Sömürge yollarını ele geçirmek amacıyla Osmanlı Devleti ve Almanya tarafından açılmış fakat başarılı olunamamıştır.

5) Suriye, Filistin, Hicaz ve Yemen Cepheleri:

Arapların İngilizlerle iş birliği yapması nedeniyle Osmanlı, zor durumda kalmış, kutsal toprakları kaybetmiştir.

-Osmanlı Devleti, Kafkas ve Kanal Cephelerini taaruz amaçlı olarak açılmıştır.

-Osmanlı Devleti diğer cephelerde savunmada kalarak mücadele etmiştir.

-Osmanlı Devleti Birinci Dünya Savaşı'nda hem toprakları içerisinde hem de toprakları dışındaki cephelerde mücadele etmiştir. Galiçya, Romanya ve Makedonya toprakları dışında mücadele ettiği cephelerdir.

-Birinci Dünya Savaşı sırasında Osmanlı Devleti Kafkas Cephesi'nin güvenliğini sağlamak amacıyla Tehcir(Göç) Kanunu ile Ermenileri savaş dışı bir bölgeye göç ettirmiştir.

-Osmanlı Devleti Birinci Dünya savaşı sırasında bütün Müslümanları bir araya getirmek amacıyla "Cihat(Kutsal Savaş) ilan ettirmiştir.

-Osmanlı Devleti'nin ilan ettiği cihat düşüncesi Müslüman Araplar üzerinde fazla etkili olmamıştır.

-Birinci Dünya Savaşı sırasında Araplar Osmanlı Devleti'ne karşı İngilizlerle iş birliği yapmıştır. Bu durum "Ümmetçilik(İslamcılık)fikrinin önemini yitirdiğini gösterir.

Tehcir Kanunu(1915): Doğu Anadolu'nun Rus işgaline uğraması üzerine, Ruslarla işbirliği yapan Ermeniler Türk köylerine baskınlar düzenleyerek katliamlar yaptılar. Bunun üzerine Osmanlı Devleti hem kendi güvenliğini hem de Ermenilerin güvenliğini sağlamak için Tehcir Kanunu'nu (Sevk ve İskan Kanunu) çıkararak olaylara karışan Ermenileri bugünkü Suriye ve Lübnan'a göç ettirdi. (1915)

I. Dünya Savaşı'nın Sonunda;

- İngiltere, dünya ekonomisinde rakipsiz hale geldi.
- Osmanlı Devleti ve Avusturya-Macaristan gibi çok uluslu imparatorluklar yıkıldı.
- Polonya, Yugoslavya ,Çekoslovakya, Letonya, Ukrayna gibi yeni devletler kuruldu.
- Sağlanan barışı korumak için Milletler Cemiyeti oluşturuldu.
- Savaşta yenilmiş olan ülkelerde yeni rejimler ortaya çıktı. (Rusya'da Komünizm, İtalya'da Faşizm, Almanya'da Nazizm gibi)
- Birinci Dünya Savaşı sonrasında sömürgecilik anlayışı yerine mandacılık(himayecilik) ortaya çıktı.
- Savaşlarda çok fazla sivilin ölmesi, sivil savunma teşkilatlarının kurulmasına yol açtı.

1) Osmanlı Devleti, Birinci Dünya Savaşı başladığında tarafsız kalmıştı. Çünkü Osmanlı Devleti, son dönemde girdiği Trablusgarp ve Balkan savaşlarında yenilmiş, geniş topraklar kaybetmişti. Ayrıca devletin, hemen her kademesinde başlayan gerileme ve çöküş durdurulamamıştı. Buna bağlı olarak yapılan yeniliklere rağmen ordu ve yönetim iyi durumda değildi. Bu durumu göz önünde bulunduran bazı devlet adamları savaşa girilmeyip tarafsız kalınmasını daha uygun görüyorlardı.

Yukarıdaki anlatımdan yola çıkarak hangi yargıya ulaşılamaz?

- A) Osmanlı Devleti'nin zor durumda olduğu anlaşılmaktadır.
- B) Yapılan yenilikler Osmanlı Devleti'nin çöküşünü engellememiştir.
- C) Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı'na katılmamıştır.
- D) Savaşa girme konusunda devlet adamları arasında fikir ayrılıkları bulunmaktadır.

2) İngiltere ve Fransa, Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'nda tarafsız kalmasını istiyorlardı.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumun nedenlerinden biri değildir?

- A) Osmanlı topraklarında yeni cepheler açılmasına engel olmak.
- B) Osmanlı Devleti'nin gücünden çekinmeleri
- C) İngiltere'nin sömürgelerine giden yolları güvende tutmak istemesi
- D) Osmanlının güçlü bir donanmasının hala var olması

3) I. Dünya Savaşı başlarında Osmanlı Devleti tarafsızlığını ilan etmişti. Ancak son zamanlarda çok fazla toprak kaybeden Osmanlı Devleti, kaybettiği toprakları geri almak için çaba içerisindeydi. Avrupa'daki bloklaşmada kendine yer arayan Osmanlı Devleti, İtilaf Devletleri safında yer almak istiyordu. Fakat İtilaf Devletleri çeşitli nedenlerle Osmanlı Devleti'nin bu teklifini reddetti. Bu durumda yalnız kalmak istemeyen Osmanlı Devleti, Almanya'nın da yoğun çabaları sonucunda İttifak Devletleriyle görüşmelere başladı. Osmanlı iktidarındaki İttihat ve Terakki üyelerine göre savaşı Almanya kazanacaktı ve onun yanında yer almak gerekirdi.

Yukarıdaki anlatımdan yola çıkarak Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'na girme nedenlerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Kaybettiği toprakları geri alma düşüncesi
- B) İttihat ve Terakki yöneticilerin Almanya'ya duyduğu güven
- C) Kapitülasyonlardan kurtulma düşüncesi
- D) Siyasi yalnızlıktan kurtulma çabası içerisinde olması

4) Çanakkale Cephesi I. Dünya Savaşı'nda gerçekleşen en çetin savaşın olduğu cephe. Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu cephede yapılan mücadelenin sonuçlarından biri değildir?

- A) Mustafa Kemal Milli Mücadele'nin lideri olmuştur.
- B) Rusya'ya yardım gitmediği için savaştan çekilmiştir.
- C) Milletler Cemiyeti kurulmuştur.
- D) I. Dünya Savaşı'nın uzamasına sebep olmuştur.

5) Ermeni çeteleri I. Dünya Savaşı'nda Rus ordusuna katılarak Osmanlı'ya karşı savaşmaya ve Müslüman halkı katletmeye başladı.

Yukarıdaki anlatımdan yola çıkarak hangi değerlendirmeyi yapmak doğru olur?

- A) Ermeniler I. Dünya Savaşı'nda başarılı olmuştur.
- B) Ermeniler, Rusya ile birlikte hareket etmiştir.
- C) Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı'nda sadece Rusya ile savaşmıştır.
- D) Ermeni Devleti, Rusya'nın karşısında yer almıştır.

6) -Son zamanlarda kaybettiği toprakları geri almak istemesi
-Kapitülasyonları kaldırmak isteği

-Emperyalist güçlerin Osmanlı Devleti'ne karşı tutumları

Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'na girme nedenlerine bakıldığında aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Ekonomik açıdan güçlenmek
- B) Siyasi yalnızlıktan kurtulmak
- C) Sömürgeler elde etmek
- D) Eski gücüne kavuşmak

7) Birinci Dünya Savaşı'nın sonunda savaştan yenik çıkan devletlerle ağır koşullar taşıyan antlaşmalar imzalandı. İtilaf Devletleri Osmanlı Devleti'yle de Limni Adası'nın Mondros Limanı'nda bir araya gelerek antlaşma imzalamıştır.(30 Ekim 1918)

Yukarıdaki açıklamaya göre Osmanlı Devleti'yle imzalanan antlaşma aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İstanbul Antlaşması
- B) Uşi Antlaşması
- C) Mondros Ateşkes Antlaşması
- D) Nöyyi Antlaşması

8) (I)-Kanal Cephesi
(II)-Çanakkale Cephesi

(II)-Irak Cephesi

(IV)-Suriye-Filistin Cephesi

Yukarıdaki cephelerden hangisi savunma amaçlı açılan cephelerden biri değildi?

- A)I B)II C)III D)IV

9) Birinci Dünya Savaş'ında Almanlar Osmanlı Devleti'nin halifelik gücünden yararlanmak istiyordu. Böylece İngiltere ve Fransa'nın sömürgelerinde bulunan müslümanların da halifenin çağrısı ile harekete geçebileceklerini düşünüyordu.

Yukarıdaki paragrafa göre Almanya Osmanlı Devleti'nin hangi yönünden faydalanmak istemektedir?

- A) Askeri gücü
- B) Jeopolitik konumu
- C) Ekonomik gücü
- D) Dini yönü

10) -Savunma Cephesidir

-İstanbul'u ele geçirmek ve Osmanlı Devleti'ni savaş dışı bırakmak amaçlanmıştır.

-Rusya'ya yardım bu cephe üzerinden yapılacaktır.

Yukarıda Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'nda mücadele ettiği hangi cephe hakkında bilgi verilmiştir?

- A) Galiçya Cephesi
- B) Romanya cephesi
- C) Suriye Cephesi
- D) Çanakkale Cephesi

11) -Trablusgarpta halkı örgütlemesi
-Ruslardan Muş ve Bitlis'i geri alması

-Şam'da Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'ni kurması

Yukarıda verilen olaylar ve Mustafa Kemal'in çeşitli alanlardaki özellikleri eşleştirildiğinde seçeneklerden hangisi dışta kalır?

- A) Siyaset C) Liderlik
B) Askerlik D) Diplomasi

12) Almanya, Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nden Boğazları kontrol altına alıp Rusya'ya yapılabilecek yardımların engellenmesini istemiştir. Yukarıda verilen bilgilere bakılarak Almanya'nın Osmanlı Devleti'nin hangi yönünden yararlanmak istediği söylenebilir?

- A) Halifelik Gücünden
B) Jeopolitik konumundan
C) Siyasi Gücünden
D) Ekonomik Gücünden

13) Birinci Dünya Savaşı öncesinde Osmanlı Devleti, Trablusgarp ve Balkan Savaşları'ndan yenik çıkmıştı. Ordusu zayıf, donanması yetersiz, diplomasisi etkisizdi. Bunun için bir yandan askeri alanda güçlenmeye çalışırken diğer yandan da yalnızlıktan kurtulmak için girişimlerde bulunuyordu.

Verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Güçlü Devletler Osmanlı için maddi destek sağlamıştır.
B) Osmanlı yeni bir donanma kurmuştur.
C) Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı'na hazır değildi.
D) Savaşı kazanan taraf Osmanlı oldu.

14) Sanayi inkılabı'nın gerçekleşmesi üzerine seri üretim yapan fabrikaların sayısı artmıştır. Bu durum sanayisini gerçekleştiren ülkelerin hem ham madde ihtiyacını arttırırken hem de enerji kaynaklarına bağımlılığı artırmıştır. Bu nedenle ülkeler ham madde ve enerji ihtiyacı nedeniyle birbiriyle mücadele etmek zorunda kalmışlardır. Bu durum I. Dünya Savaşı'na yol açan en önemli gelişmelerden biri olmuştur.

Paragrafta I. Dünya Savaşı'na neden olan hangi duruma değinilmiştir?

- A) Kültürel C) Dini
B) Sosyal D) Ekonomi

15)

-Bu cephede Rusya ile savaş yapılmıştır.

-Yapılan Sarıkamış Harekatı'nda başarı elde edilememiştir.

-Bu cephede savaş Bolşevik İhtilali nedeniyle son bulmuştur

Paragrafta anlatılanlardan yola çıkarak bahsedilen cephe aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Irak Cephesi
B) Kafkas Cephesi
C) Kanal Cephesi
D) Çanakkale Cephesi

16) I.Dünya Savaşı'nın nedenleri arasında;

- I. Rusya'nın panislawizm politikası
II. Devletler arasındaki sömürgecilik yarışı
III. Fransa ve Almanya arasındaki Alsas-Loren sorunu

Verilenlerden hangileri gösterilebilir?

- A) I ve III C) I, II ve III
B) I ve II D) II ve III

17)

“Ben size taarruz emretmiyorum, ölmeyi emrediyorum. Biz ölünceye kadar geçecek zaman içinde yerimize başka kuvvetler ve kumandanlar gelebilir.”

Mustafa Kemal Atatürk, bu sözlerini aşağıdaki savaşlardan hangisinde söyleyerek askerlerine büyük cesaret vermiştir?

- A) Çanakkale Savaşları
- B) I. Dünya Savaşı
- C) Balkan Savaşları
- D) İzmir'in İşgali

18) Çanakkale Cephesi'nde denizlerde amacına ulaşamayan düşman kuvvetleri, kara harekatı başlatarak amaçlarına ulaşmaya çalıştılar. Mustafa Kemal, düşman kuvvetlerinin Conkbayırı hattını aşarak ilerleyeceğini tahmin etmişti.

Yukarıda anlatılanlarda, Mustafa Kemal Atatürk'ün hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) İleri görülülüğü
- B) Ümitsizliğe yer vermemesi
- C) Çalışkanlığı
- D) Kararlılığı

19) Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı'nda İttifak Devletleri'nin yanında yer almıştır. Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'na girmesiyle aşağıdaki durumlardan hangisinin yaşandığı söylenemez?

- A) Yeni cephelerin açılmasına
- B) Savaşın uzamasına
- C) Almanya'nın savaşta mağlup olmasına
- D) Rusya'ya yardım gönderilmesine engel olmasına

20) Birinci Dünya Savaşı'na katılan aşağıdaki devletlerden hangisi İtilaf devletleri arasında yer almaz?

- A) İngiltere
- B) Almanya
- C) Fransa
- D) Rusya

CEVAP ANAHTARI

MATEMATİK

- 1) A
- 2) B
- 3) B
- 4) C
- 5) B
- 6) B
- 7) C
- 8) B
- 9) C
- 10) B
- 11) C
- 12) C
- 13) C
- 14) D
- 15) B
- 16) B
- 17) C
- 18) A
- 19) A
- 20) C

FEN BİLİMLERİ

- 1) A
- 2) C
- 3) C
- 4) C
- 5) A
- 6) A
- 7) D
- 8) C
- 9) A
- 10) B
- 11) A
- 12) D
- 13) C
- 14) C
- 15) A
- 16) C
- 17) B
- 18) C
- 19) C
- 20) D

İNGİLİZCE

- 1) B
- 2) C
- 3) D
- 4) B
- 5) A
- 6) B
- 7) D
- 8) C
- 9) B
- 10) C
- 11) C
- 12) A
- 13) D
- 14) D
- 15) A
- 16) A
- 17) B
- 18) D
- 19) A
- 20) C

TÜRKÇE

- 1) C
- 2) D
- 3) D
- 4) D
- 5) D
- 6) C
- 7) D
- 8) C
- 9) A
- 10) B
- 11) C
- 12) D
- 13) A
- 14) B
- 15) A
- 16) C
- 17) B
- 18) D
- 19) D
- 20) A

DİN KÜLTÜRÜ

- 1) A
- 2) C
- 3) B
- 4) B
- 5) A
- 6) D
- 7) D
- 8) D
- 9) C
- 10) D
- 11) D
- 12) B
- 13) C
- 14) B
- 15) B
- 16) D
- 17) B
- 18) B
- 19) D
- 20) C

İNKILAP TARİHİ

- 1) C
- 2) B
- 3) C
- 4) C
- 5) B
- 6) C
- 7) C
- 8) A
- 9) D
- 10) D
- 11) D
- 12) B
- 13) C
- 14) D
- 15) B
- 16) C
- 17) A
- 18) A
- 19) C
- 20) B

EMEĞİ GEÇEN ÖĞRETMENLERİMİZ

SİİRT MİLLÎ EĞİTİM AR-GE BİRİMİ

Mustafa YÜCEL
Koordinatör

Barış KAVURKALI
Bilişim Teknolojileri Öğretmeni

M.Said BİRSEN
Sosyal Bilgiler Öğretmeni

Sevim DEMİR
Matematik Öğretmeni

Adem ÇİMEN
Fen Bilimleri Öğretmeni

Filiz ERBU
İngilizce Öğretmeni

Rıdvan ERDOĞAN
Türkçe Öğretmeni

Hikmetullah KİLVAN
**Din Kültürüve Ahlak Bilgisi
Öğretmeni**